Prima instanță: Judecătoria Anenii Noi, sediul Bender – judecător Pleșca Aurelia
Dosarul nr. 2a-2316/2025; PIGD nr. 2-22028819-02-2a-01072025

D E C I Z I E

10 decembrie 2025 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru

Instanța de judecată în componența:
Președintele completului, judecător – Ana Panov
Judecătorii – Svetlana Vîșcu și Elena Bolocan

Grefier – Andreea Caracaș și Victoria Parneac

Examinând în ședință publică, apelul declarat de declarat de către Crețu Ruslan primar al satului Floreni, raionul Anenii Noi în interesele Primăriei Floreni, r-nul Anenii Noi împotriva hotărârii Judecătoriei Anenii Noi sediul Bender din 28 iunie 2024, pronunțate în cauza civilă intentată la acțiunea civilă depusă de FPC „Lacatuș" SRL către Primăria Floreni, r-nul Anenii Noi, intervenient accesoriu Ministerul Mediului al RM, privind încasarea sumelor cu titlu de datorie și alte pretenții subsecvent, compensarea cheltuielilor de judecată, –

C o n s t a t ă:

1. **Partea descriptivă – pretenţiile reclamantului, obiecţiile pîrîtului şi explicaţiile celorlalţi participanţi la proces:**
2. La data de 1 martie 2022 Firma de Producție și Comerț „LACATUȘ" SRL s-a adresat în instanța de judecată cu o cerere de chemare în judecată către Primăria satului Floreni cu privire la încasarea datoriei.
3. În motivarea cererii reclamantul a indicat că la 10 ianuarie 2017 între FPC „LACATUȘ" SRL şi Primăria satului Floreni, raionul Anenii Noi a fost încheiat Contractul de antrepriză nr. 06 privind achiziția prin Licitație Publică.
4. Conform prevederilor contractului FPC „LACATUȘ" SRL s-a obligat să execute lucrări de construire a rețelelor de canalizare din satul Floreni, raionul Anenii Noi, Cod CPV:45231300-8, în conformitate cu prevederile proiectului tehnic, cu detaliile de executare, precum şi a normativelor, standardelor şi prescripțiilor tehnice în vigoare (Cap. 2 din Contract), iar Primăria satului Floreni, raionul Anenii Noi s-a obligat să achite prețul convenit de 5.842.719,27 lei. Durata de executare a lucrărilor convenită de părţi iniţial a fost de 24 luni de la semnarea contractului, primirea ordinului de începere a executării şi asigurării lucrului ritmic de către pârât, cu posibilitatea unei eventuale „*extinderi"*.
5. Mai reiterează partea reclamantă că dat fiind faptul apariției pe parcursul executării lucrărilor a unor circumstanțe care constrâng activitatea sa, prin Acordul adițional nr.

05 14.08.2019 a fost prelungită durata de executare a lucrărilor contractate la 48 de luni de la semnarea contractului şi modificat Planul calendaristic de finanțare. Contrar prevederilor contractului, care stipulează obligaţia Beneficiarului de a achita în tranșe preţul contractului, la prezentarea proceselor-verbale de îndeplinirea lucrărilor de construcție, aceste sume au fost achitate doar parțial şi cu reținere considerabilă.

6. Menționează că în luna august 2021, FPC „LACATUŞ" SRL a prezentat beneficiarului procesul-verbal nr. 9, care a fost semnat de către Responsabilul tehnic şi Beneficiar, prezentat de ultimul şi Ministerului Mediului al RM, ce a finanțat lucrările menționate, însă nu s-a efectuat achitarea corespunzătoare cu Antreprenorul.
7. La data de 11 august 2021 de către FPC „LACATUŞ" SRL a fost emisă factură fiscală Seria *****, expediată beneficiarului - Primăria satului Floreni, raionul Aneni Noi, care nu a semnat-o şi nu a efectuat achitarea corespunzătoare, motiv din care reclamantul a fost nevoit să o anuleze la data de 23.09.2021.
8. Mai indică reclamantul că, în luna septembrie 2021, FPC „LACATUŞ" SRL a prezentat beneficiarului procesul-verbal nr. 10 privind executarea lucrărilor în sumă de 158.057,30 lei, care a fost semnat de către responsabilul tehnic, dar nu beneficiarul - Primăria satului Floreni, raionul Anenii Noi, fără de a explica motivul. Extinderea termenului de executare a lucrărilor de către FPC „LACATUŞ" SRL a fost justificată de cauze obiective, inclusiv de finanțarea cu întârziere de către beneficiar.
9. Prin somațiile adresate beneficiarului, FPC „LACATUŞ" SRL în repetate rânduri a informat beneficiarul despre impedimentele justificative în executarea lucrărilor şi a solicitat efectuarea achitărilor în termen, or în caz contrar va fi în imposibilitate de a continua executarea lucrărilor. Somaţia nr. 54 din 15.11.2019; Somaţia nr. 12 din 06.05.2021; Somaţia nr. 40 din 11.10.2021; Somaţia nr. 43 din 15.10.2021; Somaţia nr. 45 din 20.10.2021; Somaţia nr. 53 din 29.11.2021; Somaţia nr. 05 din 21.01.2022; Somaţia nr. 08 din 25.01.2022; Somaţia nr. 09 din 08.02.2022.
10. Menționează că prin atitudinea pasivă şi lipsită de interes a beneficiarului la solicitările antreprenorului, FPC „LACATUŞ" SRL a fost nejustificat pus în întârziere privind executarea lucrărilor de construcție şi penalizat prin neachitarea sumelor datorate.
11. Relatează că s-a adresat în repetate rânduri către pârât, cu solicitarea de a-şi onora obligațiunile contractuale în termen, însă până în prezent nu s-a stins suma nejustificat reţinută, precum şi se evită orice posibilitate de soluţionare pe cale amiabilă a litigiului apărut. Ultima solicitare de achitare a datoriei existente la lucrările executate, cu propunerea de soluționare pe cale amiabilă a litigiului apărut a fost expediată pârâtului la data de 8 februarie 2022, fiind însoțită de Actul de verificare a decontărilor reciproce, precum şi Factura fiscală Seria nr. IM 1230666 din 7 februarie 2022 în sumă de 580.401,02 lei. În împrejurările descrise, consideră că pârâtul urmează a fi obligat pe cale judiciară la achitarea retribuției pentru lucrările executate.
12. Solicită încasarea din contul pârâtului a sumei de 580.401,02 lei și cheltuieli de plată a taxei de stat în sumă de 17.412,03 lei.
13. *La data de 21 aprilie 2023, în cadrul şedinţei de judecată, reprezentantul reclamantului, avocatul Şavga Alina, a înaintat cerere de concretizare a pretenţiilor.*
14. În motivarea cererii de concretizare a indicat aceleiași motive de drept și de fapt ca și în cererea de chemare în judecată inițială, însă a fost introdusă concretizarea referitor la faptul că pârâtul urmează a fi obligat la achitarea retribuției pentru lucrările

executare, precum și restituirea garanției bancare nejustificat încasată. Astfel, solicită încasarea sumei de 667.184,99 lei și a taxei de stat suplimentară în mărime de 2603,52 lei.

15. **Hotărârea primei instanțe**: În temeiul hotărârii Judecătoriei Anenii Noi sediul Bender din 28 iunie 2024, se admite parțial cerințele înaintate de FPC „Lacatuș" SRL către Primăria Floreni, raionul Anenii Noi cu privire la încasarea datoriei. Se încasează de la Primăria Floreni, raionul Anenii Noi în beneficiul FPC „Lacatuș" SRL suma de 639283,34 (șase sute treizeci și nouă mii două sute optzeci și trei, 34) lei cu titlu de datorie. Se încasează de la Primăria Floreni, raionul Anenii Noi în beneficiul FPC „Lacatuș" SRL suma de 19178,49 (nouăsprezece mii una sută șaptezeci și opt, 49) lei cu titlu de cheltuieli de judecată, ce constituie taxa de stat. În rest, cerințele reclamantului se resping ca neîntemeiate.
16. **Solicitarea apelantului și motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul**
17. Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, în data de 22 iulie2024 primarul satului Floreni, raionul Anenii Noi în interesele Primăriei Floreni, r-nul Anenii Noi, Crețu Ruslan a depus apel împotriva hotărârii Judecătoriei Anenii Noi sediul Bender din 28 iunie 2024, solicitând casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă acțiunea.
18. **În motivarea cererii de apel, reprezentantul apelantului** a indicat că, potrivit prevederilor contractului din 10 ianuarie 2017 FPC "Lăcătuș" SRL s-a obligat să execute lucrări de construire a rețelelor de canalizare din s. Floreni r-l Anenii Noi. Cod CPV: 45231300-8, în conformitate cu prevederile proiectului tehnic, cu detaliile de executare precum și a normativelor standardelor și prescripțiilor tehnice în vigoare (Cap 2 din Contract), iar Primăria s. Floreni r-l Anenii Noi să achite prețul convenit de 5 842 719, 27 lei. Menționează că proiectul în valoare de 5 842 719 lei a fost aprobat la ședințele Consiliului de administrare a Fondului Ecologic național în IV etape.
19. Comunică că Primăria Floreni și-a onorat obligațiile față de "Lăcătuși" SRL transferând pentru tranșele I și II un avans în sumă de 250 000 lei. În anul 2021, la etapa ordinară, a proiectului urma să fie săpată fântâna pentru amplasarea stației de pompare. Lucrările au durat cam 3-4 luni. Construcția fântânii (căminului) consta în săparea unei gropi cu adâncimea de peste patru metri cu betonarea ei și instalarea pompei de repomparea a apelor reziduale. Este adevărat că, SRL "Lăcătuși", în conformitate cu proiectul, a săpat groapă și a dat de ape subterane, astupă groapa înapoi și solicită contrar proiectului reamplasarea stației de pompare nr. 1 în spatele stadionului de fotbal. Consiliul sătesc Floreni raionul Anenii Noi i-a mers în întâmpinare SRL "Lăcătuș", contrar proiectului, emite un act administrativ cu privire la acordarea terenului, acordând termen 30 de zile pentru a săpa groapa, însă FPC "Lăcătuși" SRL iarăși nu s-a încadrat în termen și nu a săpat groapa.
20. Subliniază că FPC „Lăcătuș" SRL nu a săpat o groapă nouă, deoarece acest lucru ar fi generat divergențe juridice privind respectarea strictă a proiectului aflat în derulare.
21. Indică că reclamanta foarte bine știe, că există tehnologii care pot înlătura apele pluviale și subterane, ba mai mult reclamanta cunoștea faptul că pe contul primăriei exista suma de bani pentru achitarea acestor lucrări, însă reclamanta a hotărât să se îmbogățească fără justă cauză, astupând groapa, solicitând încasarea sumei de peste 600 000 lei.

22. Relevă că deoarece SRL ”Lăcătuș” a săpat groapa, ulterior a astupat-o, solicitând alt teren, iar APL Floreni i-a oferit acest teren, însă Lăcătuși SRL nu a efectuat lucrările respective, banii au fost returnați Ministerului Mediului. Constatând ca lucrările au fost stopate, groapa nouă n-a fost săpată, pompa nu a fost instalată, Primarul fiind preîntâmpinat de răspundere penală, nedorind irosirea banilor publici, a decis să nu transfere banii către SRL ”Lăcătuși”, pe motivul că lucrările pentru etapa respectivă nu au fost efectuate. Toate aceste circumstanțe n-au fost elucidate de prima instanță, instanța nu a dat un răspuns clar: dacă terminarea lucrării devine imposibilă din motive independente de voinţa părţilor, antreprenorul este în drept să ceară plata retribuţiei sau nu? – desigur că răspunsul îl găsim în prevederile art. 955 Cod civil (redacția până la 01 martie 2019).
23. Relatează că majoritatea lucrărilor au fost efectuate cu vicii în construcții, însă necătând la aceasta, reclamanta solicită, încasarea unei sume impunătoare pentru un serviciu care nu a fost executat.
24. Precizează că Primăria Floreni la insistența Ministerului Mediului a restituit suma de bani alocată pentru implementarea proiectului din motivul neexecutării obligațiunilor contractuale de către SRL ”Lăcătuș”. ”Lăcătuși” SRL a executat lucrările de construcție – montare a sistemului de scurgere - cu abateri de la proiect (pozarea SPAU-1), - din cauza problemelor tehnice nu s-au recepționat lucrările de terasament și construcții montaj a traseului C1 (în lungul stadionului) și groapa pentru montarea SPAU -1.
25. Declară că dirigintele de șantier urma să stopeze executarea lucrărilor deoarece s-au depistat ape pluviale și să găsească soluții tehnice în rezolvarea problemei apărute, conform proiectului tehnic. Faptul că Dirigintele de șantier a fost de acord ca groapa să fie astupată, echivalează cu faptul, că etapa de instalare a fântânii de pompare nu a fost executată, prin urmare Primăria satului Floreni nu era în drept să achite suma solicitată pentru un lucru neexecutat.
26. Consideră că prima instanța, la emiterea hotărârii, s-a bazat strict pe explicațiile reclamantului, fără a da o apreciere corespunzătoare obiecțiilor pârâtului.
27. Solicită casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă ca neîntemeiată.
28. **Termenul legal de declarare a apelului:**
29. În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.
30. În acest context, având în vedere că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Anenii Noi sediul Bender a fost pronunțată la 28 iunie 2024, iar cererea de apel datează din 22 iulie 2024, Colegiul civil constată că apelul a fost declarat în termenul prevăzut de Lege.
31. **Solicitarea intimatului în instanța de apel.**
32. Prin referința depusă de FPC „Lacatuș” SRL la 04 august 2025, intimatul a solicitat respingerea apelului cu menținerea hotărârii instanței de fond.
33. **Poziția părților în cadrul ședinței de judecată:**
34. Reprezentantul apelantului Primăria Floreni, r-nul Anenii Noi, avocatul Daniela Moraru în ședința de judecată a susținut apelul declarat cu motivele de fapt și de drept invocate, solicitând să fie admis în sensul formulat.

35. Reprezentantul intimatului FPC „Lacatuș” SRL, avocatul Șavga Alina și administratorul FPC „Lacatuș” SRL, Dascalescu Matei în ședința de judecată a instanței de apel, au solicitat respingerea apelului ca nefondat cu menținerea hotărârii instanței de fond.
36. Intervenientului accesoriu Ministerul Mediului al Republicii Moldova, nu s-au prezentat în ședința instanței de apel, deși au fost citați legal, dovada fiind anexată la materialele cauzei.
37. Drept urmare, prin prisma art. 379 alin. (2) CPC, Colegiul judiciar a dispus examinarea cauzei în lipsa participanților care nu s-au prezentat la proces.
38. **Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curții de Apel Centru**, examinând legalitatea și temeinica hotărârii contestate cu apel, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și în baza materialelor din dosar, ajunge la concluzia că apelul este neîntemeiat și urmează a fi respins cu menținerea hotărârii contestate, având în vedere faptele constatate și concluziile reținute **infra.**
39. **Legea și principiile generale aplicabile procedurii de judecare a apelului**
40. În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă ,,instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunță în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces”.
41. În temeiul **art. 385 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă al RM** *,,instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărîrea primei instanţe”.*
42. În acord cu art. 386 alin. (1) Cod de procedură civilă „*hotărârea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel dacă: a) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin; b) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, pe care prima instanţă le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice şi suficiente; c) concluziile primei instanţe, expuse în hotărîre, sînt în contradicţie cu circumstanţele cauzei; d) normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat”.* (2) **O hotărîre legală în fond nu poate fi casată numai din motive formale.**
43. În conformitate cu art. 387 Cod de procedură civilă, *se consideră că normele de drept material sînt încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanţa judecătorească: a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; b1) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională; c) a interpretat eronat legea; d) a aplicat eronat analogia legii sau analogia dreptului.*

44. În temeiul art. 388 Cod de procedură civilă al RM, (1) Hotărîrea primei instanţe urmează a fi casată, independent de argumentele cererii de apel, dacă: *a) cauza a fost judecată de un complet de judecată compus ilegal; b) cauza a fost judecată de instanţă în absenţa unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data şi ora şedinţei de judecată; c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile cu privire la limba procesului; d) instanţa a soluţionat problema drepturilor unor persoane neantrenate în proces; f) hotărîrea nu este semnată de judecător sau de cineva din judecători ori hotărîrea este semnată nu de acel judecător sau de acei judecători care sînt menţionaţi în hotărîre; g) în dosar lipseşte procesul-verbal al şedinţei de judecată; h) în dosar lipseşte procesul-verbal privind efectuarea unui act procedural; i) cauza a fost examinată cu încălcarea competenţei jurisdicţionale*. (2) **Săvîrşirea altor încălcări decît cele consemnate la alin.(1) constituie temeiul casării hotărîrii numai dacă ele au dus sau au putut duce la soluţionarea eronată a cauzei.**
45. În conformitate cu prevederile art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă ,,fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale", iar conform art. 130 Cod de procedură civilă ,,instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei".
46. În temeiul art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă ,,la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei şi admisibilitatea acțiunii".
47. Conform art. 239 Cod de procedură civilă ,,hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanța își întemeiază hotărîrea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță şi pe probele cercetate în ședință de judecată".
48. Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres, obligă instanța de apel să verifice circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite, fiind obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.
49. Colegiul Civil reține că instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținând-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 § 43).
50. Potrivit recomandărilor avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil.
51. Totodată, Colegiul civil consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelantului, ci va analiza doar motivele decisive

pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea Gard Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag.26, Moreira Fereira vs Portugalia (nr.2) (Marea Cameră), 11 iulie 2017, parag. 84, 98).

52. **Circumstanţele cauzei, constatate de instanţă şi probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanţe:**
53. **Materialele cauzei civile, nemijlocit probele pertinente și concludente, administrate și cercetate în prima instanță și verificate în instanța de apel,** confirmă că, la data de 16 iulie 2015, între Ministerul Mediului, în calitate de donator, și Primăria satului Floreni, raionul Anenii Noi, în calitate de beneficiar, a fost încheiat contractul nr. 3/3896-4790, având ca obiect realizarea lucrărilor de construcție a rețelelor de canalizare din localitate, etapa I (f. d. 142). În temeiul acestuia, beneficiarul a primit un grant în valoare de 500.000 lei, termenul de implementare fiind stabilit de la data semnării până la 31 decembrie 2016. Ulterior, prin acordul adițional nr. 1109 din 2 februarie 2017, termenul de executare a fost extins până la 31 decembrie 2017 (f.d. 145).
54. La 17 octombrie 2016, aceleași părți au încheiat contractul nr. 2/4363-5607, având ca obiect etapa a II-a a proiectului, în baza căruia a fost acordat un grant de 2.000.000 lei, cu termen de realizare până la 31 decembrie 2017 (f.d. 143). În aceeași zi, a fost încheiat și contractul nr. 3/4362-5754, vizând etapa a III-a a lucrărilor, cu un grant identic de 2.000.000 lei și același termen de executare (f.d. 144).
55. Ulterior, la 18 iulie 2020, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului și Primăria satului Floreni au încheiat contractul nr. 4/4680-5880 pentru etapa a IV-a a proiectului (f.d. 147). Valoarea totală a acestuia era de 6.012.642 lei, din care contribuția donatorului, sub formă de grant, era de 610.745 lei, iar contribuția beneficiarului reprezenta cel puțin 15% din costuri, fiind stabilită la momentul semnării la 107.778,53 lei.
56. În acest context, la 10 ianuarie 2017, Primăria satului Floreni, reprezentată de primarul David Alexandru, în calitate de beneficiar, și PFC „LACATUȘ” SRL, reprezentată de directorul Dăscălescu Matei, în calitate de antreprenor, au încheiat contractul de antrepriză nr. 06 (f.d. 7–11). Obiectul acestuia îl constituia executarea lucrărilor de construcție a rețelelor de canalizare din sat, în conformitate cu proiectul tehnic, detaliile de execuție și normele tehnice aplicabile.
57. Potrivit clauzelor contractului de antrepriză, acesta a fost încheiat pentru o durată de 24 de luni de la semnare, cu condiția emiterii ordinului de începere a lucrărilor și asigurării finanțării ritmice de către beneficiar, fiind prevăzute și situațiile în care termenul putea fi prelungit.
58. Valoarea totală a lucrărilor contractate era de 5.842.719,27 lei, inclusiv TVA, iar conform planului de finanțare, suma de 4.500.000 lei urma să fie alocată pentru anul 2017, iar diferența de 1.342.719,27 lei pentru anul 2018 (f.d. 12).
59. La data de 14 martie 2017, Primăria satului Floreni a emis autorizația de construire nr. 3, stabilind un termen de începere a lucrărilor de 6 luni de la emitere și o durată maximă de execuție de 24 de luni din momentul începerii acestora (f.d. 164).
60. Potrivit procesului-verbal nr. 1 din 21 septembrie 2017 de recepție la terminarea lucrărilor aferente etapei I, executate în baza contractului nr. 3/3896-4790, lucrările au fost realizate conform contractului de antrepriză nr. 06 din 10 ianuarie 2017, fără obiecții din partea comisiei de recepție. Aceasta a constatat executarea

corespunzătoare a lucrărilor, în conformitate cu prevederile contractuale și graficul de execuție, documentul fiind semnat de toate părțile implicate (f.d. 13).

61. Totodată, conform devizului local nr. 01-01-2000 întocmit de PFC „LACATUȘ” SRL, pentru realizarea lucrărilor aferente construcției rețelelor de canalizare au fost executate lucrări și achiziționate materiale în valoare totală de 422.343,72 lei (f.d. 16–18).
62. Procesul-verbal de recepție a lucrărilor executate pentru luna august 2021, în valoare de 422.343,72 lei, a fost semnat atât de reprezentantul antreprenorului PFC „LACATUȘ” SRL, cât și de reprezentantul investitorului, Țibulschi Veaceslav. În temeiul acestui document, a fost emisă factura fiscală seria ***** din 11 august 2021 (f.d. 19–27).
63. Ulterior, conform confirmării privind anularea facturii fiscale electronice respective, la data de 23 septembrie 2021, PFC „LACATUȘ” SRL a solicitat anularea acesteia, invocând nesemnarea pachetului de documente aferente, cerere acceptată de Primăria satului Floreni la data de 29 noiembrie 2021 (f.d. 28).
64. Procesul-verbal nr. 10 privind recepția lucrărilor executate în luna septembrie 2021, în sumă de 158.057,30 lei, a fost semnat de reprezentanții ambelor părți (f.d. 29–30). Conform devizului local nr. 10-2021 emis de antreprenor, această sumă reflectă lucrările executate și materialele utilizate (f.d. 31), iar în baza acestuia a fost emisă factura fiscală seria IM1795051 din 13 septembrie 2021 (f.d. 32).
65. În ceea ce privește procesul-verbal nr. 11 aferent lunii septembrie 2021, vizând lucrări de restabilire a învelișului asfaltic pe strada *****, în valoare de 27.901,64 lei, acesta a fost semnat doar de reprezentantul antreprenorului, fără semnătura reprezentantului investitorului (f.d. 33). Aceeași sumă este reflectată și în devizul local nr. 11 emis de PFC „LACATUȘ” SRL (f.d. 34).
66. Pentru lucrările în valoare de 27.901,64 lei, deși au fost întocmite documentele justificative menționate, nu a fost emisă factură fiscală.
67. De asemenea, s-a stabilit că la data de 30 septembrie 2021, PFC „LACATUȘ” SRL a întocmit un act de verificare a decontărilor reciproce cu Primăria satului Floreni, potrivit căruia datoria existentă între părți era în cuantum total de 580.401,02 lei (f.d. 35).
68. Având în vedere că Primăria satului Floreni, r-nul Anenii Noi nu și-a onorat obligația legală de achitare a retribuției pentru lucrările executare, precum și restituirea garanției bancare nejustificat încasată, reclamantul FPC „Lăcătuși” SRL a înaintat în instanță de judecată prezenta acțiune față de pârât pentru a încasa suma de 667.184,99 lei și a taxei de stat.
69. Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță a concluzionat în privința temeiniciei parțiale a acțiunii, fiind încasat de la Primăria Floreni, raionul Anenii Noi în beneficiul FPC „Lacatuș” SRL suma de 639283,34 (șase sute treizeci și nouă mii două sute optzeci și trei, 34) lei cu titlu de datorie și suma de 19178,49 (nouăsprezece mii una sută șaptezeci și opt, 49) lei cu titlu de cheltuieli de judecată, ce constituie taxa de stat. În rest, cerințele reclamantului s-au respins ca neîntemeiate.
70. Colegiul civil, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii judecătorești, reieșind din limitele apelului declarat și examinat în dezbateri judiciare, constată că, la examinarea cauzei în fond, prima instanța a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei au fost stabilite și elucidate pe

deplin, probelor prezentate a dat apreciere completă, obiectivă şi sub toate aspectele, iar hotărârea este legală şi întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor şi intereselor legale a participanților la proces.

71. **Legile de care s-a călăuzit instanța de judecată**
72. În conformitate cu prevederile Codului civil în redacția Legii la data încheierii relațiilor contractuale: Conform art. 8 alin. (2) lit. a), b) din Codul civil, drepturile şi obligaţiile civile apar din contracte şi din alte acte juridice, din acte emise de o autoritate publică, prevăzute de lege drept temei al apariţiei drepturilor şi obligaţiilor civile.
73. n temeiul art. 946 Cod civil în vigoare la data încheierii raporturilor juridice civile, (1) Prin contractul de antrepriză o parte (antreprenor) se obligă să efectueze pe riscul său o anumită lucrare celeilalte părţi (client), iar aceasta se obligă să recepţioneze lucrarea şi să plătească preţul convenit. (2) Obiectul contractului de antrepriză poate fi atît producerea sau transformarea unui bun, cît şi obţinerea unor alte rezultate prin efectuarea de lucrări.
74. În temeiul art. 954 Cod civil al RM, (1) Părţile contractante pot conveni asupra unui termen general de executare, iar în caz de necesitate, şi asupra termenului de demarare a lucrărilor, asupra termenului de executare a unor părţi din lucrare şi asupra termenului de finisare a lucrării. **(2) Termenul poate fi modificat numai cu acordul comun al părţilor. (3) Dacă părţile convin, executarea poate avea loc într-un termen redus sau imediat, în prezenţa clientului.**
75. În temeiul art. 955 Cod civil al RM, (1) Dacă terminarea lucrării devine imposibilă din motive independente de voinţa părţilor, antreprenorul nu are dreptul să ceară plata retribuţiei. (2) Antreprenorul are dreptul la retribuţie dacă imposibilitatea terminării lucrării are loc din cauza materialului necalitativ prezentat de client sau a indicaţiilor acestuia, cu condiţia că antreprenorul şi-a executat obligaţiile informaţionale.
76. **În** temeiul art. 7 alin. (1), (2) Cod civil al RM în redacția actuală, Legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică şi nici nu suprimă condiţiile de constituire a unei situaţii juridice constituite anterior, nici condiţiile de stingere a unei situaţii juridice stinse anterior. **De asemenea, legea nouă nu modifică şi nu desfiinţează efectele deja produse ale unei situaţii juridice stinse sau în curs de realizare.** (2) Legea nouă este aplicabilă situaţiilor juridice în curs de realizare la data intrării sale în vigoare.
77. În conformitate cu prevederile Codului civile în redacția Legii noi, aplicabile situaţiilor juridice în curs de realizare la data intrării sale în vigoare: Conform art. 9 alin. (2) lit. a), b) din Codul civil, drepturile şi obligaţiile civile apar din contracte şi din alte acte juridice, din acte emise de o autoritate publică, prevăzute de lege drept temei al apariţiei drepturilor şi obligaţiilor civile.
78. Potrivit art. 1352 Cod civil prin contractul de antrepriză o parte (antreprenor) se obligă să efectueze pe riscul său o anumită lucrare celeilalte părţi (client), iar aceasta se obligă să recepţioneze lucrarea şi să plătească preţul convenit. Obiectul contractului de antrepriză poate fi atât producerea sau transformarea unui bun, cât şi obţinerea unor alte rezultate prin efectuarea de lucrări.
79. Potrivit art.1360 Cod civil al RM, părţile contractante pot conveni asupra unui termen general de executare, iar în caz de necesitate, şi asupra termenului de demarare a lucrărilor, asupra termenului de executare a unor părţi din lucrare şi asupra termenului

de finisare a lucrării. Termenul poate fi modificat numai cu acordul comun al părţilor. Dacă părţile convin, executarea poate avea loc într-un termen redus sau imediat, în prezenţa clientului.

80. **Argumentele și concluziile instanței de apel**
81. Examinând argumentele invocate în cererea de apel, în coroborare cu materialele dosarului și dispozițiile legale incidente, nemijlocit clauzele contractului de antrepriză încheiat de către părți, Colegiul civil reține că soluția primei instanțe este una legală și întemeiată, iar criticile apelantului nu constituie temei de casare a hotărârii primei instanțe.
82. Cu întâietate, Colegiul civil constată că instanța de fond a stabilit în mod corect natura raporturilor juridice dintre părți, acestea fiind guvernate de contractul de antrepriză nr. 06 din 10 ianuarie 2017, în temeiul căruia reclamantul și-a asumat obligația de executare a lucrărilor, iar pârâtul obligația corelativă de recepționare și achitare a acestora. Or, în materia contractului de antrepriză, obligația de plată ia naștere din momentul executării lucrărilor și acceptării acestora de către beneficiar.
83. Colegiul notează că procesul-verbal de recepție a lucrărilor aferente lunii august 2021, în sumă de 422.343,72 lei, a fost semnat atât de reprezentantul antreprenorului PFC „LACATUȘ” SRL, cât și de reprezentantul investitorului, Țibulschi Veaceslav. În baza procesului verbal a fost emisă factura fiscală seria ***** din 11 august 2021. Ulterior, la solicitarea antreprenorului din 23 septembrie 2021, motivată prin nesemnarea documentelor aferente, factura a fost anulată, cu acordul Primăriei satului Floreni exprimat la 29 noiembrie 2021.
84. De asemenea, procesul-verbal nr. 10 pentru lucrările executate în luna septembrie 2021, în valoare de 158.057,30 lei, a fost semnat de ambele părți, suma fiind confirmată prin devizul local corespunzător și facturată prin factura fiscală seria IM1795051 din 13 septembrie 2021.
85. În acest sens, probele administrate confirmă fără echivoc că lucrările aferente lunii august 2021, în valoare de 422.343,72 lei, precum și cele aferente lunii septembrie 2021, în sumă de 158.057,30 lei, au fost recepționate prin procese-verbale semnate de reprezentantul beneficiarului. Semnarea acestor înscrisuri atestă atât executarea lucrărilor, cât și acceptarea lor de către pârât, nefiind formulate obiecții la momentul recepției. Prin urmare, în mod corect instanța de fond a reținut existența unei creanțe certe, lichide și exigibile în cuantum de 580.401,02 lei.
86. Alegațiile apelantului referitoare la pretinsa neexecutare a unor lucrări, existența unor vicii sau abaterea de la proiect nu pot fi reținute, întrucât acestea nu au fost probate prin mijloace de probă pertinente și concludente. Simpla invocare a unor neconformități, în lipsa unor acte de constatare, expertize tehnice sau refuzuri motivate de recepție, nu este suficientă pentru a răsturna forța probantă a proceselor-verbale semnate de beneficiar. Or, potrivit regulilor sarcinii probei, este în sarcina apelantului, în prima instanță și în instanță, de a demonstra circumstanțele invocate declarativ, obligație care nu a fost îndeplinită în corespundere cu art. 118 Cod de procedură civilă al RM.
87. În același timp, Colegiul reține că argumentele apelantului referitoare la faptul că nu ar fi fost săpată o nouă groapă sau că anumite lucrări nu ar fi fost realizate integral vizează aspecte ce țin de alte etape ale proiectului și depășesc limitele judecării cauzei. Astfel, acestea nu înlătură obligația de plată pentru lucrările deja executate și

acceptate. Or, dreptul antreprenorului la plată nu este condiționat de finalizarea integrală a proiectului, ci de executarea și recepționarea lucrărilor concrete.

88. De asemenea, în mod întemeiat instanța de fond a dispus restituirea sumei de 58.882,32 lei, încasată de pârât în baza garanției bancare de bună execuție. Colegiul subliniază că valorificarea unei astfel de garanții presupune existența unei neexecutări sau executări necorespunzătoare a obligațiilor contractuale, fapt ce trebuie dovedit de beneficiar. În speță, pârâtul nu a prezentat probe care să justifice executarea garanției, iar în lipsa acestora, reținerea sumei apare ca fiind nelegală și abuzivă.
89. Totodată, din materialele cauzei rezultă că, la data de 25 septembrie 2019, PFC „LACATUȘ" SRL a încheiat Acordul privind emiterea liniei de garanții bancare nr. S190200/415, în temeiul căruia BC „Moldova-Agroindbank" SA și-a asumat obligația de a garanta, în favoarea Primăriei satului Floreni, executarea corespunzătoare a obligațiilor contractuale asumate prin contractul de antrepriză nr. 06 din 10 ianuarie 2017, în limita sumei de 116.854,38 lei (f.d. 79–80).
90. Ulterior, la data de 2 februarie 2022, Primăria satului Floreni, reprezentată de primarul Ruslan Crețu, a solicitat instituției bancare executarea parțială a garanției de bună execuție, în sumă de 58.882,32 lei, în baza actului nr. LD2101200607/805 din 12 ianuarie 2021 (f. d. 81). Ca urmare, la data de 2 martie 2022, BC „Moldova-Agroindbank" SA a debitat contul PFC „LACATUȘ" SRL cu suma respectivă, transferând-o în beneficiul Primăriei, fapt confirmat prin extrasul de cont (f.d. 83).
91. În aceste condiții, Colegiul reține că executarea garanției bancare a avut loc în lipsa unor dovezi care să ateste neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a obligațiilor contractuale de către antreprenor. Or, sarcina probei în acest sens revenea beneficiarului, care nu a prezentat probe pertinente și concludente în susținerea unei asemenea împrejurări.
92. Prin urmare, în mod întemeiat instanța de fond a concluzionat că reținerea sumei de 58.882,32 lei este nejustificată, dispunând încasarea acesteia de la pârât în beneficiul reclamantului, cu titlu de garanție bancară de bună execuție.
93. Astfel, Colegiul civil constată că, prima instanță a dat o apreciere completă și obiectivă tuturor probelor administrate, în conformitate cu prevederile art. 130 Cod de procedură civilă, iar concluziile sale nu contravin circumstanțelor cauzei. Nu se constată omisiuni în stabilirea faptelor relevante, nici aplicarea eronată a normelor de drept material sau procesual, în sensul art. 386 Cod de procedură civilă.
94. Prin urmare, criticile apelantului se rezumă, în esență, la o interpretare subiectivă a probatoriului și la reiterarea unor apărări formulate și în prima instanță, fără a fi susținute de probe noi sau argumente juridice pertinente.
95. În aceste condiții, Colegiul civil concluzionează că hotărârea instanței de fond este legală și întemeiată, fiind pronunțată cu respectarea principiilor procesului civil și în baza unui probatoriu suficient și concludent.
96. În rest, instanța de apel reține că argumentele invocate de către partea apelantă sunt formale și neîntemeiate, reducându-se doar la reiterarea circumstanțelor de fapt și de drept declarate și invocate în apărarea sa, fără a da apreciere probelor pertinente și concludente și normelor de drept care au stat la baza concluziilor primei instanțe, fiind reținute critici subiective față de concluziile instanței de fond, din care considerente urmează a fi respinse, cu menținerea hotărârii judecătorești.

97. Prin urmare, în conformitate cu art. 386 – 388 Cod de procedură civilă al RM și ținând cont de faptul că o hotărîre legală în fond nu poate fi casată numai din motive formale, Colegiul civil conchide că nu există temei de casare sau modificare a hotărârii judecătorești.
98. **Compensarea cheltuielilor de judecată:**
99. Conform art. 82 Cod de procedură civilă al RM, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a cauzei. În temeiul art. 83 alin.(3) Cod de procedură civilă, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată, cererea reconvențională, cererea de intervenție principală, cererea vizând cauzele cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvabilității, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești, precum și alte cereri prevăzute la pct. 1 din anexa nr. 1 la Legea taxei de stat nr. 213/2023.
100. Conform art. 94 alin.(1) Cod de procedură civilă al RM, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pîrîtului - proporțional părții respinse din pretenţiile reclamantului.
101. Astfel, ținând cont de faptul că au fost admise pretențiile reclamantului FPC „Lacatuș” SRL, instanța de fond întemeiat a dispus încasarea de la Primăria Floreni, raionul Anenii Noi în beneficiul FPC „Lacatuș” SRL a cheltuielilor de judecată suportate la depunerea cererii de chemare în judecată prin plata taxei de stat în mărime de 19178,49 (nouăsprezece mii una sută șaptezeci și opt, 49) lei (a se vedea f. d. 2, 73 Vol. I).
102. **În concluzie,** având în vedere circumstanțele de fapt constatate și normele de drept aplicabile, deoarece circumstanțele importante pentru examinarea cauzei au fost constatate şi elucidate pe deplin de prima instanță, concluziile primei instanțe nefiind în contradicție cu circumstanțele de fapt constatate, la emiterea hotărârii judecătorești prima instanță a aplicat corect normele de drept material și procedural, iar apelul declarat este neîntemeiat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru ajunge la concluzia să respingă apelul declarat și să mențină hotărârea Judecătoriei Anenii Noi sediul Bender din 28 iunie 2024.
103. **Compensarea cheltuielilor de judecată în apel:** În temeiul art. 94 Cod de procedură civilă al RM, (1) Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului. (2) În cazul mai multor reclamanţi sau pîrîţi, aceştia sînt obligaţi să compenseze cheltuielile de judecată în mod egal, proporţional sau solidar, în funcţie de interesul fiecăruia ori de caracterul litigiului dintre ei. Dacă unul dintre coparticipanţi a utilizat mijloace speciale de apărare judiciară, ceilalţi nu sînt responsabili de cheltuielile lui. (3) Prevederile alin.(1) şi (2) se aplică şi la repartizarea între părţi a cheltuielilor de judecată în instanţă de apel, în instanţă de recurs şi în cadrul revizuirii. (4) **Dacă, fără a trimite cauza spre rejudecare, modifică hotărîrea atacată sau pronunţă o nouă hotărîre,**

instanţa ierarhic superioară poate schimba corespunzător repartizarea cheltuielilor de judecată.

104. Astfel, ținând cont de faptul că instanța de apel respinge apelul declarat, iar intimatul nu a înaintat cereri proprii privind compensarea cheltuielilor de judecată, Colegiul civil constată că, la adoptarea deciziei în apel, nu există temei de compensare a cheltuielilor de judecată în instanța de apel.

105. În conformitate cu prevederile art. 385 lit. a), art. art. 389 – 390 Cod de procedură civilă al RM, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru, –

D e c i d e :

Se respinge apelul declarat de Crețu Ruslan primar al satului Floreni, raionul Anenii Noi în interesele Primăriei Floreni, r-nul Anenii Noi.

Se menține hotărârea Judecătoriei Anenii Noi sediul Bender din 28 iunie 2024, pronunțate în cauza civilă intentată la acțiunea civilă depusă de FPC „Lacatuș" SRL către Primăria Floreni, r-nul Anenii Noi, intervenient accesoriu Ministerul Mediului al RM, privind încasarea sumelor cu titlu de datorie și alte pretenții subsecvent, compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia integrală se întocmeşte în termen de 45 de zile lucrătoare de la pronunţarea dispozitivului deciziei şi se publică pe pagina web a instanţei judecătorești.

Decizia este definitivă din momentul pronunţării, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție, iar recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere şi nu poate fi restabilit.

Preşedintele şedinţei, judecătorul – Ana Panov

Judecătorii – Svetlana Vîșcu

Elena Bolocan

Actul judecătoresc este public și poate fi accesat pe pagina
web a instanței www.cac.instante.justice.md.